

TWÓJ MAŁY OGRÓD ŻANETA ROBAK

Ul. Bandurskiego 71/10 71-685 szczecin
nip:8513087370 tel. 721346844
e-mail: twojmalyogrod@gmail.com

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA TERENU PLACU ZABAW W ŁĘGACH DZ. NR 43/13 ZIELEŃ

INWESTYCJA:

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA
TERENU PLACU ZABAW DZ. 43/13
W ŁĘGACH

ADRES OBIEKTU:

UL. NA ŚWIDWIE
72-003 ŁĘGI GM. DOBRA
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE
DZ. 43/13 OBRĘB 3211

ZAMAWIAJĄCY:

GMINA DOBRA
UL. SZCZECIŃSKA 16A
72-003 DOBRA
NIP 8512948083

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA	3
2. PODSTAWA OPRACOWANIA	3
3. METODA OPRACOWANIA	3
4. STAN ISTNIEJĄCY	3
5. GOSPODARKA DRZEWOSTANEM	4
6. OCHRONA DRZEW NA PLACU BUDOWY	5
6.1. WYTYCZNE DO OCHRONY DRZEW NA PLACU BUDOWY	4
6.1.1. Zabezpieczenie drzew.....	4
6.2.ZASADY OCHRONY SYSTEMÓW KORZENIOWYCH PODCZAS PRAC ZIEMNYCH	4
6.2.2. Wykopy w obrębie strefy korzeniowej	4
6. 3. SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH	4
6.4. OGRANICZENIE ZAGĘSZCZENIA GLEBY.....	4
6. 5. BUDOWA NAWIERZCHNI W POBLIŻU DRZEW	4
6.6. REAKCJA NA SZKODY	4
6.6.1. Zabezpieczenie uszkodzonych gałęzi:.....	4
6.6.2. Usunięcie skażonej gleby:	4
7. STAN PROJEKTOWANY	4
8. ZABEZPIECZENIE I ZGROMADZENIE ZIEMI URODZAJNEJ	4
9. WYKONANIE ZIELENI	4
9.1.	K
RYTERIA ZIELENI	4
9.2.	P
RZECHOWYWANIE ZIELENI	4
9.3.	P
RZYGOTOWANIE TERENU - UWAGI OGÓLNE	4
9.4.	S
ADZENIE DRZEW	4
9.5.	W
YKONANIE RABAT	4
9.6.	W
YKONANIE ŁĄKI KWIETNEJ	4
10. PIELEGNACJA ZIELENI	4
11. OGÓLNE WYTYCZNE	4
Wpisz tytuł rozdziału (poziom 1).....	4

Zał. 1 Tabelaryczny wykaz projektowanych roślin

Rys. 5 Plan nasadzeń

1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Celem opracowania jest zagospodarowanie istniejącej przestrzeni publicznej w sposób sprzyjający integracji społecznej, aktywności fizycznej oraz biernemu wypoczynkowi, z poszanowaniem środowiska naturalnego i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Inwestycja ma na celu poprawę jakości życia mieszkańców poprzez uzupełnienie terenu w niezbędne elementy infrastruktury rekreacyjnej i wypoczynkowej, bez naruszania istniejących walorów przyrodniczych.

Zakres planowanej inwestycji obejmuje:

- montaż urządzeń zabawowych (m.in. huśtawki dla dzieci),
- montaż urządzeń siłowni zewnętrznej,
- instalację elementów małej architektury (np. ławki parkowe),
- wykonanie rabat i nasadzeń zieleni o wysokiej wartości ekologicznej, przyjaznej dla owadów zapylających i ptaków,

Projekt został opracowany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym:

- ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. 2023 poz. 682),
- ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska,
- ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. – o ochronie przyrody.

Podkreśla się, że realizacja inwestycji nie wiąże się z koniecznością wycinki drzew w miejscu objętym opracowaniem.

2. PODSTAWA OPRACOWANIA

Podstawy formalno-prawne:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- Mapa do celów projektowych;
- Wizja lokalna
- Wytyczne inwestora;
- Obowiązujące normy techniczne (PN, PN-EN);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych.

3. METODA OPRACOWANIA (DENDROLOGICZNA)

Projekt opracowano metodą analityczno-projektową, z zastosowaniem:

- doboru roślin pod kątem warunków siedliskowych, estetyki i funkcji ekologicznych;
- uwzględnienia lokalnych uwarunkowań przyrodniczych, społecznych i technicznych.

4. STAN ISTNIEJĄCY

Teren objęty opracowaniem stanowi ogólnodostępną przestrzeń publiczną o funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej, zlokalizowaną w bezpośrednim sąsiedztwie budynku użyteczności publicznej. Obszar ten jest częściowo zagospodarowany i pełni funkcję placu zabaw oraz miejsca do aktywności fizycznej i odpoczynku mieszkańców.

W centralnej części działki znajduje się istniejący plac zabaw, wyposażony w urządzenia zabawowe takie jak: zjeżdżalnie, linarium, piaskownica oraz inne elementy infrastruktury przeznaczone dla dzieci. Urządzenia te są rozmieszczone w sposób rozproszony na nawierzchni naturalnej i wykazują różny stopień zużycia.

W północno-zachodniej części terenu zlokalizowany jest nieczynny plac po boisku do siatkówki, który obecnie nie pełni funkcji rekreacyjnej. Na jego powierzchni znajdują się pozostałości dawnej infrastruktury sportowej, w tym dwa metalowe słupy, przeznaczone do demontażu ze względu na brak funkcji użytkowej oraz ze względów bezpieczeństwa.

W wschodniej części działki, wzdłuż granicy terenu, występują liniowe nasadzenia drzew z przewagą topól (*Populus sp.*), stanowiące wizualne i częściowo funkcjonalne ogrodzenie zielenią. Drzewa te są rozmieszczone nieregularnie, w wieku dojrzałym, bez zwartego podszytu.

Wzdłuż ciągu komunikacyjnego biegnącego przez teren, po jego południowej stronie, występują regularne nasadzenia robinii akacjowej odmiany 'Małgorzata' (*Robinia pseudoacacia* 'Małgorzata'), szczepionej na pniu, tworzące rytmiczny szpaler drzew o walorach ozdobnych. Egzemplarze te charakteryzują się średnim pokrojem korony oraz umiarkowanym stanem zdrowotnym.

Bezpośrednio przy elewacji budynku zlokalizowanego na terenie inwestycji wykonane zostały nasadzenia z lawendy wąskolistnej (*Lavandula angustifolia*), ułożone pasmowo, pełniące funkcję dekoracyjną i zapachową, przyciągające również owady zapylające. Nasadzenia te są dobrze utrzymane, nie wykazują oznak przesuszenia ani chorób.

Teren inwestycji jest dostępny pieszo, otwarty, posiada istniejącą infrastrukturę komunikacyjną o nawierzchni gruntowej i częściowo utwardzonej

5. GOSPODARKA DRZEWOSTANEM

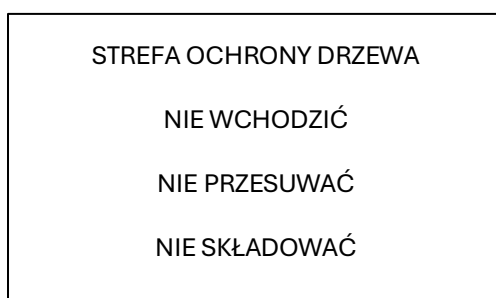
Przewiduje się zachowanie wszystkich istniejących drzew. Drzewa zostały poddane ocenie dendrologicznej. W razie potrzeby dopuszcza się wykonanie zabiegów pielęgnacyjnych. Prace prowadzone będą zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie kryteriów usuwania drzew i krzewów.

6. OCHRONA DRZEW NA PLACU BUDOWY

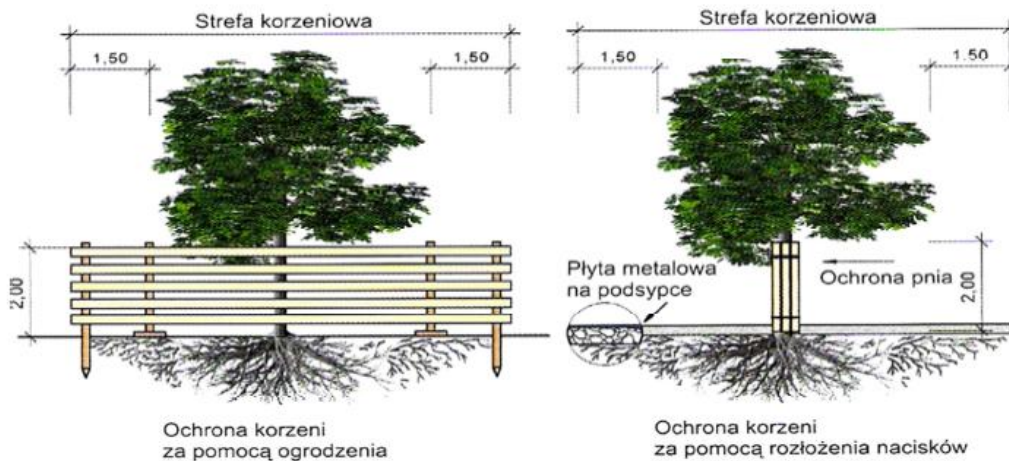
6.1. WYTYCZNE DO OCHRONY DRZEW NA PLACU BUDOWY

6.1.1. Zabezpieczenie drzew

Na etapie zagospodarowania placu budowy należy zabezpieczyć drzewa przed uszkodzeniami. Najlepszym rozwiązaniem jest ustawienie stabilnego ogrodzenia wys. 180-200 cm w odległości 1,5 m od krawędzi rzutu korony drzewa. Ogrodzenie należy zastosować bezwzględnie w SOD (Strefa Ochrony Drzewa) drzewa nr 18. Ogrodzenie może być zdjęte jedynie na czas prac związanych z budową ciągu pieszego w strefie SOD. Strefę SOD należy dodatkowo oznaczyć tablicą informacyjną o treści:

Jeżeli takie rozwiązanie nie może być zastosowane ze względu na brak miejsca alternatywą jest zabezpieczenie pnia poprzez otoczenie go drewnianymi deskami amortyzowanymi od wewnątrz np. rurami drenarskimi w oplocie z maty kokosowej lub starymi oponami i oplecionymi drutem. Pień powinien być zabezpieczony do wys. 2 m. Na szczególną uwagę zasługują drzewa znajdujące się w strefie w której prowadzone będą roboty przy użyciu ciężkiego sprzętu.

Rysunek 1 Zabezpieczanie drzew na placu budowy (Źródło: Zieleń Miejska)

6.2. ZASADY OCHRONY SYSTEMÓW KORZENIOWYCH PODCZAS PRAC ZIEMNYCH

6.2.1. Zdejmowanie warstwy próchnicznej

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy usunąć warstwę gleby urodzajnej, z zachowaniem szczególnej ostrożności w pobliżu systemów korzeniowych drzew. W tych miejscach należy zrezygnować z mechanicznego zdejmowania gleby.

6.2.2. Wykopy w obrębie strefy korzeniowej

W przypadku, gdy nie da się uniknąć prowadzenia wykopów w pobliżu systemu korzeniowego drzew, prace powinny być wykonywane wyłącznie ręcznie i z dużą precyzją. Minimalna odległość wykopu od pnia drzewa powinna wynosić cztery razy więcej niż średnica pnia na wysokości pierśnicy.

W przypadku wykopów pod infrastrukturę techniczną, nie wolno ucinać korzeni grubszych niż 2 cm. Jeśli instalacja koliduje z korzeniami, należy zastosować bezinwazyjną technologię przewiertów poziomych. W sytuacji odstąpienia korzeni wymagane jest ich zabezpieczenie. W tym celu, 30 cm od planowanej krawędzi wykopu w stronę drzewa, należy wykonać ręczny rów o głębokości dostosowanej do głębokości wykopu lub występujących korzeni. Od zewnętrznej strony należy ustawić paliki, do których mocuje się nieocynkowaną siatkę stalową, a następnie przykrywa matą jutową. Korzenie należy równo przyciąć – cienkie (poniżej 2 cm) potraktować preparatem wspomagającym ukorzenianie (np. Himal Ukorzeniacz A), a grubsze zabezpieczyć odpowiednim środkiem do leczenia ran drzewnych (np. SUMIN, BROS Eko, Funaben Eko).

Po wykonaniu ostony należy zasypać rów glebą próchniczną i do czasu jego zasypania utrzymywać korzenie w stanie wilgotnym. W przypadku istotnej utraty części systemu korzeniowego, należy zredukować lub przeredzić koronę drzewa.

6.3. SKŁADOWANIE MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH

Nieprawidłowe magazynowanie materiałów może powodować skażenie gleby oraz uszkodzenie lub zamieranie drzew. Pod koronami drzew materiały wolno składować wyłącznie na paletach i w odległości nie mniejszej niż 2,5 metra od pnia. Zabronione jest przechowywanie bezpośrednio na glebie substancji sypkich (np. cementu), płynnych (np. olejów) oraz chemikaliów.

6.4. OGRANICZENIE ZAGĘSZCZENIA GLEBY

Obszary robocze i miejsca składowania w obrębie strefy korzeniowej powinny być minimalizowane. Jeżeli nie da się uniknąć ruchu maszyn lub ich postoju w tej strefie, konieczne jest zastosowanie nawierzchni tymczasowych, takich jak: płyty betonowe lub gumowe ułożone na warstwie żwiru albo kory.

Ciężki sprzęt (np. koparki) powinien pracować w bezpiecznej odległości od koron drzew – tak, by wysięgniki nie naruszały gałęzi.

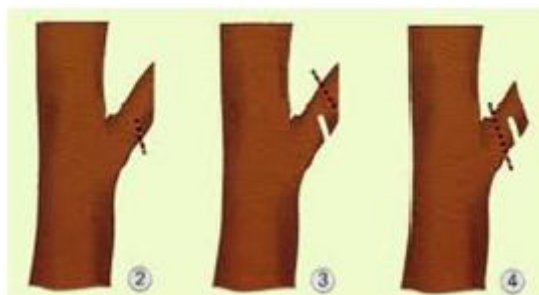
6.5. BUDOWA NAWIERZCHNI W POBLIŻU DRZEW

Roboty związane z budową ciągów komunikacyjnych często zagrażają systemom korzeniowym. Gdy obrzeża planowanej nawierzchni kolidują z korzeniami, zaleca się użycie alternatywnych rozwiązań takich jak: krawężniki mostkowe, obrzeża typu EKOBORD. Szczegółowe rozwiązania techniczne są zawarte w dokumentacji STOIWRj. Prace ziemne należy prowadzić z uwzględnieniem zasad obowiązujących przy wykopach w strefie korzeniowej.

6.6. REAKCJA NA SZKODY

6.6.1. Zabezpieczenie uszkodzonych gałęzi:

W przypadku mechanicznego uszkodzenia korony, konieczne jest wykonanie cięć sanitarnych. Drobne gałązki należy przyciąć kilka centymetrów poniżej miejsca złamania. Przy uszkodzeniu grubych konarów, cięcie należy wykonać zgodnie z wytycznymi dotyczącymi prawidłowego cięcia przy nasadzie (patrz: rys. X).

Rysunek 2 Cięcie konarów (Źródło: floraforum.eu)

6.6.2. Usunięcie skażonej gleby:

W sytuacji zanieczyszczenia gruntu, skażoną glebę należy usunąć ręcznie lub metodą odsysania. Następnie należy ją zastąpić substratem i podglebiem odtworzonym zgodnie z pierwotną strukturą warstwową.

7. STAN PROJEKTOWANY

Projektowana zieleń ma na celu stworzenie przestrzeni sprzyjającej relaksowi, kontemplacji oraz bliższemu kontaktowi z naturą. Starannie dobrane gatunki roślin – zarówno drzewiastych, jak i zielnych – nie tylko wzbogacą estetykę przestrzeni, ale również zapewnią korzyści ekologiczne i sensoryczne. Nasadzenia zaprojektowano w sposób umożliwiający całoroczne doznania wizualne, zapachowe i akustyczne – dzięki obecności pachnących bylin, śpiewu ptaków oraz delikatnemu szumowi traw ozdobnych.

Kluczowym założeniem było zastosowanie roślin pachnących, które w sezonie wegetacyjnym będą wypełniać przestrzeń przyjemnym, naturalnym aromatem. Wśród nich znalazły się:

- Lawenda wąskolistna – o intensywnie pachnących, fioletowych kłosach, przyciągająca motyle i pszczoły;
- Kocimiętka Fassena – o subtelnym zapachu i miękkim, srebrzystym ulistnieniu;

- Szatwia omszona 'Amethyst' – nie tylko aromatyczna, ale także bardzo dekoracyjna;
- Czyściec wełnisty – o charakterystycznych, filcowatych liściach i delikatnym zapachu;
- Perovskia łobodolistna – znana jako rosyjska szatwia, o intensywnym aromacie i srebrzystych pędach.

Dodatkowo, kompozycja zieleni została zaplanowana tak, by przyciągać owady zapylające, ptaki oraz drobną faunę miejską, wspierając tym samym lokalną bioróżnorodność. Znajdujące się w projekcie:

- Werbena patagońska, rozchodnik okazały 'Brilliant', rozplenica japońska 'Hamlen', czy kostrzewa sina oferują pożytek dla pszczoł, trzmieli i motyli;
- Bez czarny 'Black Lace', dereń jadalny 'Variegata', a także ligustr zimozielony i róża rabatowa 'The Fairy' dostarczają jesienią i zimą pokarmu dla ptaków w postaci owoców i drobnych nasion;
- Pęcherznica kalinolistna i perukowiec podolski 'Fallis Purpuries' tworzą gęste, zróżnicowane przestrzenie, stanowiące schronienie dla drobnych ptaków i owadów.

Wśród nasadzeń drzewiastych znalazły się gatunki ozdobne i owocowe, które nadają przestrzeni charakter ogrodu półnaturalnego:

- Jarzęb Vilmorina – atrakcyjny pokrój i dekoracyjne owoce;
- Jabłoń 'Makowiecki' – dostarczająca plonów i stanowiąca źródło pokarmu dla ptaków;
- Głóg dwuszyjkowy 'Paul's Scarlet' – o wyjątkowo dekoracyjnych, różowych kwiatach;
- Wiśnia 'Amanogawa' – kolumnowy pokrój i obfite kwitnienie wiosną.

Całość zieleni niskiej dopełniają starannie dobrane byliny oraz trawy ozdobne – m.in. wiśnia płoząca, tworząca efektowne zadarnienia, oraz kompozycje z bylin i traw, zapewniające strukturę przestrzenną i sezonowe zmiany kolorystyczne.

Istotnym elementem kompozycji jest również łąka kwietna o powierzchni 63 m², pełniąca rolę bazy pokarmowej dla pszczoł, motyli i innych owadów zapylających, a także miejscem gniazdowania dla ptaków. Jej zróżnicowana struktura roślinna przyczynia się do tworzenia ekosystemu o wysokiej wartości przyrodniczej i edukacyjnej.

Projektowana zieleń nie tylko spełnia wymagania estetyczne i użytkowe, ale przede wszystkim tworzy żywą, pachnącą i tętniącą życiem przestrzeń sprzyjającą wyciszeniu, wypoczynkowi i kontaktowi z naturą, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

8. ZABEZPIECZENIE I ZGROMADZENIE ZIEMI URODZAJNEJ

W celu ograniczenia negatywnego wpływu prowadzonych robót na warstwę urodzajną gleby, teren inwestycji należy podzielić na trzy strefy funkcjonalne:

- **Strefa budowy** – obszar bezpośredniego prowadzenia prac budowlanych, w którym nie przewiduje się ochrony gleby.
- **Strefa robocza** – obejmuje ciągi komunikacyjne oraz strefy składowania materiałów i urządzeń. W miarę możliwości należy ją minimalizować oraz zabezpieczyć glebę przed ugniataniem i zanieczyszczeniem poprzez zastosowanie odpowiednich mat ochronnych oraz magazynowanie materiałów na podkładach izolujących.
- **Strefa ochronna** – część terenu poza obszarami bezpośrednich działań budowlanych, która powinna być zabezpieczona ogrodzeniem i wyłączona z użytkowania w celu zachowania naturalnej struktury i poziomów glebowych.

Przed rozpoczęciem robót ziemnych należy usunąć i zgromadzić w odpowiednio przygotowanym miejscu warstwę próchniczną grubości 20–25 cm. Gleba ta posłuży do późniejszego wykonania trawników i nasadzeń zieleni. Przy zbiorze należy usunąć istniejącą darń, a gleba powinna być wolna od elementów rozmnożonych chwastów.

Ziemię należy składować w przyzmach nie wyższych niż 1,5 m i nie szerszych niż 3 m, w miejscu przewiewnym, na terenie bezpiecznym od zalania i zanieczyszczeń. W podstawie przyzma należy ułożyć perforowane rury drenarskie w otulinie z geowłókniny filtracyjnej, celem zapewnienia odpowiedniej wentylacji.

Składowaną ziemię należy zasilić nawozami mineralnymi i obsiać roślinami motylkowatymi (np. tubinem) w celu utrzymania żyzności i poprawy struktury gleby. Nie dopuszcza się tworzenia zbyt wysokich przyzma, gdyż może to prowadzić do beztlenowej degradacji gleby i utraty jej właściwości biologicznych.

9. WYKONANIE ZIELENI

9.1. Kryteria doboru zieleni

Materiał roślinny wykorzystywany do nasadzeń musi pochodzić z certyfikowanych szkółek podlegających nadzorowi Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Rośliny powinny:

- posiadać etykiety zawierające nazwę gatunkową i odmianową,
- być zdrowe, bez objawów chorób i szkodników,
- wykazywać właściwe proporcje między częścią nadziemną a systemem korzeniowym,
- posiadać wykształcone, rozgałęzione pędy oraz dobrze rozwinięty system korzeniowy (rośliny szkółkowane min. 1–2 lata w pojemnikach, 2–4 lata w gruncie),
- w przypadku drzew – być dostarczane z bryłą korzeniową zabezpieczoną biodegradowalnym materiałem (np. juta), rozkładającym się w ciągu maks. 18 miesięcy,
- drzewa liściaste o obwodzie pnia powyżej 14 cm należy dodatkowo zabezpieczyć siatką z nieocynkowanego drutu.

9.2. Przechowywanie roślin

Do czasu posadzenia materiał roślinny należy przechowywać w warunkach ograniczających stres fizjologiczny:

- rośliny z odkrytą bryłą korzeniową – w cieniu, przy zachowaniu stałej wilgotności bryły,
- byliny – w miejscach jasnych, lecz nienastonecznionych,
- bryły korzeniowe należy zabezpieczyć przed przesychnieniem.

9.3. Przygotowanie terenu – uwagi ogólne

Podłoże należy oczyścić z gruzu, resztek budowlanych i chwastów. Gleba zdegradowana lub skażona chemicznie powinna zostać całkowicie wymieniona. W miejscach o silnym zagęszczeniu gruntu (np. po ruchu maszyn) należy przeprowadzić głębokie spulchnienie do głębokości min. 40 cm.

Do nasadzeń wykorzystuje się ziemię urodzajną pozyskaną z terenu inwestycji. W miejscach, gdzie podłoże stanowi glina, należy ją usunąć do głębokości 20 cm, następnie wykonać podsypkę z 10 cm piasku i przeprowadzić orkę do głębokości 30 cm.

9.4. Sadzenie drzew

Drzewa sadi się wyłącznie za bryłę korzeniową. Przed sadzeniem należy usunąć nadmiar ziemi z szyi korzeniowej. Dołek sadzeniowy powinien być dwukrotnie szerszy od bryły korzeniowej i mieć głębokość równą jej wysokości. Ściany dołka zaleca się formować na kształt kwadratu, aby ograniczyć zjawisko okrężnego wzrostu korzeni.

Na dnie dołka należy zastosować warstwę drenującą (piasek i żwir), poprawiającą przewodność gleby. Do stabilizacji drzewa rekomenduje się podziemny system kotwiący z pasami mocującymi.

Drzewo należy posadzić tak, aby szyja korzeniowa znajdowała się na poziomie gruntu. Wokół balotu należy uformować zagłębienie (ok. 10 cm) i wypełnić je przekompostowanymi zrębkami lub korą – z zachowaniem odstępów od pnia (min. 10 cm), by uniknąć nadmiernego uwilgotnienia i chorób.

9.5. Wykonanie rabat

Przed przystąpieniem do zakładania rabat należy odpowiednio przygotować teren – oczyścić go z resztek budowlanych, gruzu oraz innych zanieczyszczeń. Podłoże powinno być dokładnie odchwaszczone, spulchnione do głębokości minimum 30 cm oraz wyrównane. W razie potrzeby wskazane jest wykonanie analizy gleby i dostosowanie pH oraz zawartości składników pokarmowych do wymagań planowanych gatunków roślin.

Na terenie rabat należy zastosować warstwę ziemi urodzajnej o grubości co najmniej 20–25 cm, pochodzącej z wykopów na terenie inwestycji lub dowiezionej, spełniającej wymagania dla podłoży ogrodniczych (ziemia powinna być strukturalna, o uregulowanej wilgotności i zawartości próchnicy powyżej 2%).

Nasadzenia należy prowadzić zgodnie z projektem nasadzeń, zachowując odpowiednie rozstawy i głębokość sadzenia. Po posadzeniu roślin, rabaty należy obficie podlać, a następnie powierzchnię ściółkować (np. korą, zrębkami, żwirem dekoracyjnym lub agrotkaniną), co ograniczy rozwój chwastów i parowanie wody z gleby

9.6. Mulczowanie :

Zastosowana kora musi być przekompostowana przez min. 6 tygodni. Ściółkę układa się na całej powierzchni nasadzeń, z zachowaniem 10 cm wolnej przestrzeni wokół pni drzew.

9.6. Wykonanie łąki kwietnej

Przygotowanie terenu pod łąkę kwietną należy rozpocząć od usunięcia istniejącej roślinności i przekopania gleby do głębokości ok. 15–20 cm. Teren powinien być oczyszczony z gruzu, korzeni i kamieni większych niż 3 cm. W przypadku gleb o wysokiej zawartości próchnicy lub nawożonych intensywnie w przeszłości zaleca się usunięcie wierzchniej warstwy gleby (ok. 10 cm), aby ograniczyć rozwój roślin ekspansywnych i zachować właściwe warunki dla roślin łąkowych.

Wysiew mieszanki nasion należy przeprowadzać wczesną wiosną (marzec–maj) lub późnym latem (sierpień–wrzesień). Przed siewem ziemię należy wyrównać i lekko zwalować. Mieszankę należy rozsiać równomiernie na powierzchni, najlepiej metodą ręczną lub siewnikiem, w ilości ok. 2–5 g/m² (zależnie od rodzaju mieszanki i zaleceń producenta), a następnie delikatnie przykryć nasiona warstwą gleby lub zwalować teren, aby zapewnić kontakt nasion z podłożem.

Po siewie teren należy utrzymywać w stanie stałej, umiarkowanej wilgotności aż do momentu wschodów. Koszenie techniczne (pierwsze) wykonuje się zwykle na wysokość 8–10 cm, gdy rośliny osiągną około 10–

15 cm wysokości, celem wzmocnienia systemu korzeniowego i eliminacji chwastów. W kolejnych latach zaleca się 1–2 koszenia w sezonie, w zależności od typu łąki i funkcji przestrzeni.

10. PIELEGNACJA ZIELENI

Po zakończeniu nasadzeń i wykonaniu pozostałych elementów zieleni, należy zapewnić kompleksową pielęgnację roślinności przez okres minimum 12 miesięcy od dnia zakończenia prac. Pielęgnacja powinna obejmować wszystkie działania niezbędne do prawidłowego przyjęcia się i wzrostu roślin, w tym:

- **podlewanie** – regularne nawadnianie w zależności od warunków atmosferycznych, szczególnie w okresie suszy, zapewniające utrzymanie wilgotności gleby na poziomie odpowiednim dla poszczególnych gatunków,
- **odchwaszczanie** – ręczne lub mechaniczne usuwanie chwastów konkurujących z roślinami o wodę i składniki pokarmowe,
- **spulchnianie i napowietrzanie gleby** – w celu poprawy struktury gleby i ograniczenia ryzyka stagnacji wody,
- **uzupełnianie ubytków roślin** – wymiana roślin, które się nie przyjęły lub obumarty,
- **nawożenie** – zastosowanie nawozów mineralnych lub organicznych zgodnie z wymaganiami pokarmowymi zastosowanych roślin,
- **formowanie i cięcie roślin** – w szczególności żywopłotów oraz krzewów formowanych, w celu zachowania ich estetycznego wyglądu i prawidłowego rozwoju,
- **koszenie trawnika i łąki kwietnej** – zgodnie z zaleceniami dla poszczególnych typów zieleni (dla trawników co 7–14 dni w sezonie wegetacyjnym, dla łąk 1–2 razy w roku),
- **monitorowanie stanu fitosanitarnego** – obserwacja roślin pod kątem występowania chorób i szkodników oraz wdrażanie odpowiednich zabiegów ochrony roślin.

Wszelkie prace pielęgnacyjne muszą być prowadzone zgodnie z zasadami dobrej praktyki ogrodniczej i w sposób niepowodujący szkód w istniejącej roślinności oraz elementach zagospodarowania terenu. Dokumentacja pielęgnacyjna (raporty) powinna być prowadzona i udostępniana na żądanie inwestora lub inspektora nadzoru.

11. OGÓLNE WYTYCZNE

11.1. Realizacja robót ogrodniczych powinna zostać powierzona wyspecjalizowanemu wykonawcy – firmie ogrodniczej posiadającej odpowiednie kwalifikacje, doświadczenie, wykwalifikowaną kadrę oraz zaplecze techniczne umożliwiające prawidłową realizację zakresu robót zieleniarskich zgodnie z dokumentacją projektową i obowiązującymi przepisami prawa.

11.2. Nadzór nad prawidłowym wykonaniem robót ogrodniczych oraz ich zgodnością z dokumentacją projektową sprawuje Inspektor Nadzoru Inwestorskiego, powołany przez Inwestora. Inspektor jest odpowiedzialny za bieżącą kontrolę jakości materiałów oraz zgodności wykonywanych prac z harmonogramem i projektem.

11.3. Wszystkie etapy robót powinny być poddawane odbiorom częściowym, dokonywanym przez Inspektora Nadzoru. Odbiór końcowy zieleni powinien nastąpić po zakończeniu wszystkich prac oraz udokumentowaniu ich zgodności z dokumentacją projektową. W trakcie odbioru końcowego ocenie podlegają m.in.:

- jakość użytego materiału roślinnego (zgodność gatunkowa i odmianowa, stan zdrowotny),
- rozmieszczenie roślin zgodne z dokumentacją rysunkową,
- sposób posadzenia oraz stan techniczny wykonanych prac (w tym ściółkowanie, palikowanie, wykonanie trawników i rabat).

11.4. Projektant zastrzega sobie prawo do dokonywania niewielkich korekt lokalizacji poszczególnych roślin w trakcie nadzorów autorskich, jeżeli pozwoli to osiągnąć lepszy efekt kompozycyjny, funkcjonalny lub estetyczny. Nadzory autorskie prowadzone są na odrębne zlecenie.

11.5. Wszelkie zmiany w zakresie dokumentacji projektowej muszą być uzgadniane z autorem projektu w ramach nadzoru autorskiego.

11.6. Materiał roślinny musi pochodzić z renomowanych, certyfikowanych szkółek – preferencyjnie krajowych – i powinien charakteryzować się dobrą jakością: rozwiniętym, zdrowym systemem korzeniowym, zrównoważoną częścią nadziemną oraz brakiem oznak chorób i obecności szkodników.

11.7. Transport i przechowywanie materiału roślinnego należy przeprowadzać w sposób minimalizujący ryzyko przesuszenia, przegrzania lub uszkodzenia roślin. Rośliny powinny być przechowywane w cieniu, nawilżane regularnie do momentu sadzenia.

11.8. Wykonawca zapewnia we własnym zakresie wszelkie niezbędne materiały, urządzenia i narzędzia niezbędne do wykonania prac.

11.9. Po wykonaniu nasadzeń i zagospodarowania terenu Wykonawca jest zobowiązany do prowadzenia pielęgnacji zieleni przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz do udzielenia gwarancji na wykonane prace ogrodnicze w tym samym okresie.

Załącznik 1 Tabelaryczny wykaz projektowanych roślin

LP	NAZWA POLSKA	NAZWA ŁACIŃSKA	ROZSTAWA [m]	ILOŚĆ [szt]	ILUSTRACJA
1	Jarząb Vilmorina	<i>Sorbus vilmorinii</i>	-	4	
2	Jabłoń rajska odm. Mako-wiecki	<i>Malus purpurea</i>	-	4	
3	Głóg dwuszyjkowy odm. Paul's Scarlet	<i>Crataegus laevigata</i>	-	2	
4	Wiśnia odm. Amanogawa	<i>Prunus serrulata</i>	1x1	9	
5	Pęcherznica kalinolistna odm. Luteus -	<i>Physocarpus opulifolius</i>	2,5x2,5	5	

6	Dereń jadalny odm. Variegata	<i>Cornus mas</i>	1,3x1,3	21	
7	Ligustr zimozielony	<i>Ligustrum vulgare</i>	1,5x1,5	15	
8	Róża rabatowa odm. The Fairy	<i>Rosa sp.</i>	1,2x1,2	20	
9	Bez czarny odm. Black Lace	<i>Sambucus nigra</i>	Co 2,5	4	
10	Perukowiec podolski odm. Fellis Purpuries	<i>Cotinus coggygria</i>	Co 3m	2	
11	Perovskia łobodolistna odm. Blue Spire	<i>Perovskia atriplicifolia</i>	0,9x0,9	20	

12	Lawenda wąskolistna	<i>Lavendula angustifolia</i>	0,7x0,7	42	
13	Kocimiętka Fassena	<i>Nepeta × faassenii</i>	0,6x0,6	40	
14	Werbena patagońska	<i>Verbena bonariensis</i>	0,2x0,2	54	
15	Czyściec wełnisty	<i>Stachys byzantina</i>	0,2x0,2	83	
16	Rozchodnik okazały odm. Brilliant	<i>Sedum spectabile</i>	0,4x0,4	56	
18	Szałwia omszona odm. Amethyst	<i>Salvia nemorosa</i>	0,5x0,5	23	
19	Kostrzewa sina	<i>Festuca glauca</i>	0,5x0,5	52	

20	Rozplenica japońska	<i>Pennisetum alopecuroides</i>	1x1	15	
21	Wiśnia płoząca	<i>Prunus pumilla</i>	1x1	39	
22	Łąka kwietna	-			